

8.-10.9.2023

KOTISEUTUMME: REILUSTI, ROHKEASTI JA
RAKKAUDELLE

Kotka – Reilu, Rohkea ja Rakas

Toivotan Teidät kaikki tervetulleiksi juhlimaan Valtakunnallisia Kotiseutupäiviä Merikaupunki Kotkassa. Kotka on ollut kotiseutu monenlaisille ihmisille ja kansakunnille koko historiansa aikana. Kaupungillamme on ollut suuri merkitys monenlaisissa tapahtumissa niin sodan kuin rauhan aikana. Kotkan ympärillä oleva meri on niin yhdistänyt kuin erottanutkin kansakuntia toisistaan aikakausien eri vaiheissa.

Kaupungin edustalla käydyt meritaistelut 1790-luvun taitteessa ovat edelleen suurimmat Itämerellä käydyt merisodat. Tuolloin Kotka oli linnoituskaupunki, jossa asukkaita oli enemmän kuin esimerkiksi silloisessa Helsingissä. Olemme siis olleet historian keskipisteessä jo ennen Suomen itsenäistymistä.

Myöhemmissä vaiheissa Kotkaa on kutsuttu muun muassa ”savolaisten amerikaksi”. Tämä tapahtui silloin, kun alueemme alkoi teollistua vahvalla tavalla. Tällöin ilmeisen monet savolaiset kuten myös muilta seuduilta tulleet ihmiset löysivät uudeksi kotiseudukseensa Kotkan. Ja hyvin valitsivatkin, ei ollut syytä lähteä Atlantin taakse, kun työtä, toimentuloa, kulttuuria ja muuta elämää löytyi yhdestä Itämeren merkittävimmästä satamakaupungista, Kotkasta.

Tänä päivänä kaupunkimme on tunnettu parhaiten satamista, merestä, puistoista sekä jokimaisemista. Paitsi, että satamamme ovat erittäin vahvasti toimineet koko Suomen vientikanavana, niin samalla ne ovat tuoneet alueellemme kansainvälisyyttä ja kulttuuria runsain mitoin. Voimme hyvällä omalla tunnolla sanoa, että Kotka on ollut ja on myös jatkossa kotiseutu monelle kansainväliselle toimijalle.

Kaupungin arvojemme mukaan Kotka on reilu, rohkea ja rakas kaupunki, joka johdattaa luokseen asukkaita, matkailijoita ja yrityksiä upealla ympäristöllään, jatkuvan oppimisen edellytyksillä ja vahvalla yhteisöllisyydellä. Satsaamme vahvasti koulutukseen ja osaamiseen sekä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin. Tarjoamme tasokasta asumista ja luonnonläheisiä liikuntamahdollisuuksia. Kaupunkimme on hyväntuulisen kulttuurin ja tapahtumien kotisatama, joka kiinnostavine reitteineen kutsuu kohtaamaan. Kotkaa ei turhaan kutsuta Pohjolan puistopääkaupungiksi.

Kotiseutumme on kansainvälinen ja vastuullinen kaupunki, jonka tulevaisuutta rakennamme sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävästi. Meillä on kaupunki, jota emme voi unohtaa, vaikka välillä kävisimmekin kokeilemassa siipiämme maailmalla – tätä on Miä ❤️ Kotka -kotiseurakkaus.

Toivotan kaikki tervetulleiksi tutustumaan sekä nauttimaan aidon satama- ja merikaupungin tunnelmaa. Kotka on väylä uusiin mahdollisuuksiin ja nauttikaa olostanne vieraanamme.

ESA SIRVIÖ

Kotkan kaupunginjohtaja

Kotkassa järjestettävien valtakunnallisten kotiseutupäivien teema on heijastuma siitä, miten kotkalaiset kohtaavat kotiseutunsa yhdessä: ”Kotiseutumme: reilusti, rohkeasti ja rakkaudella”.

Muualta saapuva saattaa kysyä: ”Milläs sen todistaa?”

Samaa pohdimme Kotiseutuliirossa kymmenen vuotta sitten: ”Miten ihminen voi osoittaa ja todistaa paikkakuntarakkautta?” Huomasimme silloin erään paikallislehden kuvassa kotiseututatuoinnin ja ymmärsimme. Siksi totesin tuolloin haastattelussa, että aikoinaan erityisesti merenkulkijoille tyypilliset, mutta sittemmin yleistyneet: ”Tatuoinnit ovat voimakas manifestaatio. Kotiseudun määrittelyminen on vaikeaa, se ei ole pelkkä paikka. Kotiseudun voi nähdä hyvin eri tavalla: jollekin se on kotikirkko, vaakuna, tai kotitalo, joillekin se voi olla äidin kuva.” Keräsimme liiton kotisivuille joukon kotiseututatuointeja, joista yksi oli sääreen tehty Kotkan näyttävä värillinen vaakuna. Vaakuna on kaksi vuotta kaupunkia nuorempi, mutta se uudistettiin nykyiseksi 1954. Vaakunan selitys kuuluu: ”Sinisessä kentässä kultainen luonnollinen kotka siivet koholla, seisoen ristikkäin olevalla ankkurilla ja Merkuriuksen sauvalla, jotka molemmat ovat hopeisia.” Ankkuri kuvaa Kotkaa satamakaupunkina ja Merkuriuksen siipiparinen ja kaksikäärmeinen sauva ilmentää kauppaa ja talouselämää. Kotka upeine puistoineen on parhaimmilla kesällä, jolloin edellä mainitun kaltainen tatuointi näkyy reilusti ja viestii rohkeasti kotiseuturakkaudesta!

Nämä Kotkan päivät ovat 75. valtakunnalliset kotiseutupäivät, sillä ensimmäiset pidettiin jo Kotiseutuliiiton perustamisvuonna 1949. Elämme siis liiton 75-vuotisuuden aattovuotta.

JANNE VILKUNA

Suomen Kotiseutuliiiton valtuuston puheenjohtaja

P.S. Yllä mainitun kotiseututatuoinnin näet täältä, [Kotiseutuliiitto.fi/toiminta/ilmiot/kotiseututatuoinnit](https://kotiseutuliiitto.fi/toiminta/ilmiot/kotiseututatuoinnit)

*Kohdistat
älypuhelimesi
kamera
koodiin ja katso
tatuoinnit!*

Reilu, rohkea ja rakas kotiseutu – kotiseutua eletään tunteella ja järjellä

Tämän vuoden kotiseutupäivien tunnuslauseesta löytyy tärkeitä sanoja. Päiviä isännöivän Kotkan kaupungin ”reilu, rohkea ja rakas” -tunniste kuvaa hienosti kotiseutuun ja sen olemukseen liittyviä tunteita. Kotiseutu on vahvasti tunneasia, mutta on se myös järkiasia, joka liittyy kaikinpuoliseen hyvinvointiin, toimivaan arkeen ja toimeentuloon.

Reiluus ja kestävyys liittyvät toisiinsa elimellisesti: kaupunkeja ja kotiseutuja on tärkeää kehittää kohti kestävämpää elämäntapaa ja ympäristöä – ja siinä on pidettävä kaikki mukana. Kotiseutuliiiton tavoitteiden mukaan kaikilla on oikeus turvalliseen ja hyvään elämään kotiseudullaan. Ajattelemme, että jokaisella on oikeus osallistua ja vaikuttaa asuinpaikkansa kehittämiseen. Koko yhteiskunnan tasolla yhteiseksi koettu kotiseutu vahvistaa demokratiaa ja hyvinvointia. Lähidemokratian ja asukasvaikuttamisen uusilla toimintamuodoilla voidaan lisätä sitoutumista omaan kotipaikkaan ja edistää osallisuuden, reilun kuulluksi tulemisen ja siten kuulumisen kokemusta – ja tässä kotiseututyöllä on arvokas ja ansiokas roolinsa.

Kotiseudulla aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö ovat saumattomasti yhtä. Ylisukupolvinen muisti ja monenlaiset tarinat tarjoavat kiinnekohtia ja auttavat myös uusien asukkaiden kotoutumisen edistämisessä ja juurien kasvattamisessa. Ihmiset, tarinat ja paikat, kerrokselliset kulttuuri- ja luonnonympäristöt ovat

kotiseurakkauden sytykkeitä. Hyvinvointi syntyy kuulumisen ja liittymisen kokemuksista, yhteisöllisyydestä: ymmärrys kuulumisesta sukupolvien ketjuun antaa voimavaroja ja vahvistaa kaikinpuolista resilienssiä sekä sitoutumista kotiseudun vaalimiseen ja kehittämiseen.

Rohkeus arvona kannustaa altistumaan myös uusille asioille ja uusille ihmisille. Se on sukua uteliaisuudelle elämänasenteena. Se sopii hyvin Kotkaan, joka merellisenä kaupunkina on aina ollut avoin sataman tai teollisuuden mukanaan tuomille asioille, ilmiöille ja ihmisille. Rohkeutta on nähdä ja kokea myös kotiseudun kulttuuriperintö kestävän yhteiskunnan aitona voimavarana. Kotiseutuylpeyttä rakennetaan nostamalla näkyväksi paikallisia vahvuuksia ja omaleimaisuutta kansallisessa kehityksessä samalla kun ollaan avoimia kansainvälisyydelle.

Kotkaan on aina mukavaa tulla: se mikä on rakas ja perinnöltään rikas kotiseutu täällä asuville, on satunnaiselle kävijälle monipuolinen, omaleimainen ja historialtaan kiehtova, meren, sataman, teollisuuden, linnoitusten ja upeiden puistojen kaupunki. Omankin elämäni tarinoilla on liittymäkohtia Kotkaan ja Kymenlaaksoon, vaikka olenkin lähtöisin pohjoisesta, Torniossa ja Oulusta. Kotkassa ja Karhulassa asuneen sisaren kautta sain teininä ensimmäiset kosketukset Kotkaan ja sen merelliseen perintöön. Sisarten purjehdusharrastuksen myötä sain unohtumattomia muistoja mm. rantautumisesta ukkosmyrskyssä Kaunissaareen. Sitten olen säännöllisesti liikkunut Kymenlaaksossa puolison suvun juurilla löytöretkeillen. Ja lopulta nykyisen työni kautta on solmiutunut uudenlainen suhde Kotkaan: Museoviraston tärkeä tehtävä on toimia kulttuuriperinnön asiantuntijana, viranomaisena ja monenlaisten palveluiden tuottajana ja alan kehittäjänä. Museoviraston kuuluvan Suomen kansallismuseon museoperheen tärkeä osa on Suomen merimuseo ja merikeskus Vellamo palveluineen. Yhteistyö Kotkan kaupungin kanssa sujuu mutkattomasti ja hedelmällisesti tuottaen kaupunkiin aidosti vetovoimaa. Tuorein ihastukseni kohde on Sunilan tehdasyhdyskunta, jota virastossa valmistamme yhdeksi kohteeksi Suomen seuraavaan maailmanperintöesitykseen otsikolla Alvar Aallon humaani arkkitehtuuri. Kaikki tämä yhteistyö on antanut myös näköalan Kotkan vahvaan kehittämiseen, jossa kulttuuriperinnöllä on tärkeä paikkansa. Sitä on ilo seurata. Toivotan kaikille antoisia kotiseutupäiviä 2023!

TIINA MERISALO

Pääjohtaja, Museovirasto

KOTISEUTUPÄIVIEN OHJELMA

PERJANTAI 8.9. "ROHKEASTI KOTKAAN"

- 10.00–15.00 Kotiseutuarkisto avoinna yleisölle,
kaupunginkirjasto, Kirkkokatu 24
- 10.00–18.00 Kotiseutumarkkinat, Satama Areena
- 10.00–17.00 Merikeskus Vellamon näyttelyt avoinna
- 10.00–18.00 Ilmoittautuminen ja tapahtumainfo, Satama Areena
- 10.30–11.30 **Keskustelukammari:** Ulkosaariston perinne, Ruuma,
Merikeskus Vellamo
- 10.30–11.30 **Keskustelukammari:**
Satama ennen ja nyt, Auditorio, Merikeskus Vellamo
- 10.30–11.30 **Keskustelukammari:**
Miltä teollisuus tuntuu, Opetustilat Ahti ja Kaija
Merikeskus Vellamo
- 13.00–14.30 **Avajaisseminaari:** Rakkaudesta kotiseutuun;
vapaaehtoiset ja kotiseuturakkaus, Satama Areena
- 14.00–18.00 "Kotka Rankki ohutta yläpilveä" -opastettu meriretki Rankkiin,
jossa kävelykierros ja sotkukahvit M
- 14.30–15.00 Kahvitauko avajaisseminaarin osallistujille, Satama Areena
- 15.00–16.00 **Keskustelukammari:** Satama Areenan arkkitehtuuri:
arkkitehti Samuli Woolston, arkkitehtitoimisto ALA Oy,
Satama Areena
- 15.00–16.45 **Keskustelukammari:** Kotiseutusuhde ja osallisuuden
moninaiset tarinat, Ruuma, Merikeskus Vellamo
- 15.00–16.45 **Kuntakammari:** Rakennettua perintöä inventoimassa:
mikä meille on tärkeää? Auditorio, Merikeskus Vellamo
- 15.00–16.45 **Kaupunkipaahtimo:** Puistot kuntalaisten voimavarana,
Opetustilat Ahti ja Kaija, Merikeskus Vellamo
- 16.00–16.45 Satama Areenan kätköissä -opastettu kierros M
- 16.00–17.30 Minun Kotkani, kotikaupunki nykykirjallisuuden silmin
Kirjallisuusaiheisen tietokilpailun palkintojen jako
"Uusi suomalainen essee 2024" -valtakunnallisen esseekirjoitus-
kilpailun julkistaminen, Kaupunginkirjaston stage , Kirkkokatu 24
- 17.00–18.30 Runoilta: "Kotka, rakkaani", Galleria Uusikuva, Satamakatu 9

- 17.00–19.00 Nuokkarikierros alueen toimitiloihin, lähtö Messin pihalta, Kirkkokatu 22
- 19.00–20.30 Kotiseutupäivien avajaiset ja kaupungin vastaanotto, Merikeskus Vellamon venehalli, kutsuvieraille
- 21.00–22.30 Jazz-konsertti ”Mestarit ja kisällit”, ravintola Kairo M

LAUANTAI 9.9. ”REILUSTI KOKO PÄIVÄ KOTKASSA”

- 8.00–10.00 Kotisetuliiton vuosikokous, valtakirjojen tarkistus, Satama Areena
- 9.00–9.45 Satama Areenan kätköissä -opastettu kierros M
- 9.00–10.00 Katariinan kierros kävellen, lähtö Meriniemi – Katariinan meripuisto M
- 9.00–17.00 Kotiseutukierrokset ja kotiseutua kävellen M **
- 10.00–11.00 Keppijumppa, Katariinan meripuisto M
- 10.00–11.30 **Keskustelukammari:** ”Kotkan ilmapuolustuksen taistelupaikat 1939–1944”, Auditorio, Merikeskus Vellamo
- 10.00–12.00 Kotiseutuliiton vuosikokous, Satama Areena
- 10.00–12.00 Hyväntekeväisyysottelu: Peace United Mylly vs. FC Onnenpotku, Arto Tolsa Areena
- 10.00–15.00 Kotiseutuarkisto avoinna yleisölle, kaupunginkirjasto, Kirkkokatu 24
- 10.00–17.00 Merikeskus Vellamon näyttelyt, Kohtalona Ruotsinsalmi -opastuksia M **
- 10.00–18.00 Kotiseutumarkkinat, Satama Areena
- 10.00–18.00 Ilmoittautuminen ja tapahtumainfo, Satama Areena
- 11.00–14.00 Kansallispukujen tuuletus, Venehalli, Merikeskus Vellamo
- 11.00–16.00 Langinkosken keisarillinen kalastusmaja avoinna yleisölle, Kymijoki M
- 12.00 Kotkan kansantanssijat tanssittavat kotiseutupäivien yleisöä, Merikeskus Vellamo
- 12.00–15.00 Risteily kaljaasi Vivanilla: Kotkan historiaa ja nykypäivää, lähtö Kantasatama M
- 13.00–14.30 **Keskustelukammari:** monikulttuurisuus ja kotiseuturakkaus, Satama Areena
- 15.00–16.00 **Keskustelukammari:** nuoret ja kotiseuturakkaus, Satama Areena
- 16.00–16.45 Satama Areenan kätköissä -opastettu kierros M

19.00–22.00 Kotiseutugaala kutsuvieraille, Kotkan konserttitalo M

SUNNUNTAI 10.9. ”RAKKAUDESTA KOTKAAN”

- 9.00–11.00 Veneretki Kuutsalon ympäri, lähtö Sapokka M
10.00–15.00 Kotiseutukierrokset ja kotiseutua kävelen M **
10.00–15.00 Tapahtuma-info, Satama Areena
10.00–15.00 Kotiseutumarkkinat, Satama Areena
11.00–11.45 Satama Areenan kätköissä -opastettu kierros M
12.00–12.30 Kotkalaisen kirjallisuuden päivä:
Kukkien lasku kirjailija Toivo Pekkasen haudalla, Kirkkokatu 24
13.00–14.30 Jumalanpalvelus Kymin kirkossa, josta seppelpartio sankarihaudalle
ja kirkkokahvit Kymin kirkon aulassa

M maksullinen

** erikseen ilmoitettuna ajankohtana

MUUTOKSET MAHDOLLISIA

Kohdista älypuhelimesi kamera koodiin ja katso ohjelma osoitteessa
Kotka.fi/kotiseutupaivat/ohjelma

**RETKET JA
KIERROKSET**

Linja-autokierroksille ja -retkille lähtö Kantasatamasta, Satama Areenan edustalta. Kävelyretkien ja veneretkien lähtöpaikat ilmoitettu erikseen.

PERJANTAINA 8.9.

11.30, 12.30 ja 14.30 Opastus Puun vuoro -näyttelyyn, 0–14 €

kokoontuminen Merikeskus Vellamon aulaan, Pääsymaksun hinnalla: 14 €/9 €/Museokortti/alle 18-vuotiaat maksutta. Max. 25 osallistujaa/opas.

14.00–18.00 Kotka-Rankki ohutta yläpilveä -veneretki, 45 €

Rankki tunnetaan merisäätiedotuksesta ”Kotka Rankki – ohutta yläpilveä”. Ohut yläpilvi ei ole vain legendaa vaan myös vallitsevin säätila Rankissa. Rankki oli alun perin osa venäläisten perustamaa merilinnoituksen puolustuslinjaa, joka rakennettiin Pietarin kaupungin suojaksi. Vuonna 1916 saarelle oli sijoitettuna raskasta rannikkotykistöä ja Venäjän armeijan kasarmeja. Suomen itsenäistyttyä vuonna 1917 saaresta tuli osa Suomen puolustusta. Linnakesaarella voit nauttia monipuolisesta luonnosta, kiehtovista historian tarinoista ja upeista merimaisemista. Selkeällä säällä näet Venäjän puolelle Suursaaren. Lähtö Sapokasta.

16.00–16.45 Satama Areenan kätköissä -kävelykierros, 14 €

Kokoontuminen Satama Areenan aulaan, korttimaksu paikan päällä, max. 25 osallistujaa.

17.30–19.00 Kirjailijoita ja kulttuuria kirkon korttelissa, kävelykierros, 10 €

”Jokaista päivää seuraa yö, jokaista iloa varjostaa murhe.” Tämän lauseen kirjoitti Toivo Pekkanen 70 vuotta sitten Lapsuuteni-romaanin ja samana vuonna syntyi Raija Siekkinen. Kierroksen aikana tulevat tutuiksi kotkalaiset kirjailijat eri vuosikymmeniltä aina tähän päivään, samoin kuin Kotkan kirkon ympäristön arkkitehtuuri. Kierros päättyy Korkeavuorenkadulle sarjakuvataiteilija Marko Turusen Superturunen-sarjakuvapuotiin. Hän on yksi Suomen tunnetuimmista sarjakuvataiteilijoista maailmalla. Lähtö: Toivo Pekkasen hautamuistomerkki Kotkan kirkon vieressä, hinta 10 €/hlö, min. 12 henkilöä ja max. 25 osallistujaa.

LAUANTAINA 9.9.

9.00–9.45 Satama Areenan kätköissä -kävelykierros, 14 €

kokoontuminen Satama Areenan aulaan, korttimaksu paikan päällä,
max. 25 osallistujaa.

9.00–10.00 Aamukävelylle Katariinan polkua Katariinan Meripuistoon, 10 €

Lähellä merenrantaa voit kävelyn aikana nähdä osia Ruotsinsalmen linnoituskau-
pungin jäänteistä ja kuulla tarinoita niihin liittyen. Lähtö: Meriniemen ravintolan
edestä, hyvät kävelykengät, matka n. 1,5 km. Min. 6 ja max. 25 osallistujaa.

10.00–11.00 Keppijumppa Katariinan Meripuistossa, 5 €

10.00–12.30 ja 13.00–14.30 Saarelta saarelle Kotkan kierros linja-autolla, 15 €

Kierroksella tutustutaan 2,5 tunnin aikana monipuolisesti Kotkan ja Karhulan
alueisiin sekä Alvar Aallon Sunilaan. Kierroksen aikana tulevat tutuiksi saaret,
satamat, kotkalaiset, kymiläiset ja karhulalaiset. Sunilassa pysähdytään sellutehtaan
tehtaanjohtajien entisessä kodissa Kantolassa.

10.00–14.00 Hurukselan kylä ja kylämuseot, linja-autoretki, 30 €

Lähde tutustumaan Hurukselan historiaan. Huruksela on kylä Kotkan pohjois-
kolkassa. Seuratalo Soihtulan salissa juodaan kahvit haitarimusiikin säestyksellä
ja tutustutaan Marttojen käsityönäyttelyyn. Tuvassa on näyttely mökin tuvasta
1900-luvun alussa, kehrunäytös ja morsiuskruunu. 1700-luvulta peräisin oleva
museomylly kiehtoo Soihtulan pihapiirissä mielenkiintoisine tarinoineen. Paluumat-
kalla poikkeamme Hurukselan hautausmaalla ja tutustumme vanhaan heimojen ja
valtakuntien rajakiveen Tyllikiveen sekä Hurukselan kummitukseen.

11.30, 12.30 ja 14.30 Opastus kohtalona Ruotsinsalmi -näyttelyyn, 0–14 €

kokoontuminen Merikeskus Vellamon venehallin kohtaamispaikalle, pääsymaksun
hinnalla: 14 €/9 €/Museokortti/alle 18-vuotiaat maksutta. Max 25. osallistujaa.

12.00–15.00 Risteily kaljaasi Vivanilla, 35 €

Oppaana Antero Kekkonen, joka kertoo Kotkan historiasta ja nykypäivästä.
Lähtö Kantasatamasta, ilmoittautumiset Kotka-seura hannu.marttila@kymp.net

13.00–14.00 ja 14.30–15.30 Suomen suurin yleissatama, linja-autokierros, 10 €

Kierroksella tutustutaan Suomen suurimman yleissataman Mussalon satamanosaan, jossa sijaitsee Suomen suurin ja yksi Itämeren vilkkaimmista konttiterminalleista. Mussalossa käsitellään myös paljon metsäteollisuuden tuotteita ja se onkin suurin satamassa konttitettavan sahatavaran, sellun ja paperin keskittymä Suomessa. Konttiterminalin lisäksi Mussalossa on myös terminaalit nestemäisen ja kuivan irtotavaran käsittelyyn sekä laajat varasto- ja teollisuusalueet, jotka monipuolistavat sataman osan toimintaa.

13.00–15.00 Haminan ympyräkaupunki ja linnoitus, linja-autoretki, 20 €

Haminan erikoisuuksia ovat ympyräasemakaava linnoituksen sisällä, maailmanluokan Hamina Bastioni – tapahtuma-areena, sekä kansainvälinen, värikäs historia. Haminan keskustassa on ympyräkatujen lisäksi varuskunta ja aktiivinen satama toimii porttina maailman vesille.

13.00–15.00 Kymnlinna kaksikielisenä: suomi ja venäjä, linja-autoretki, 20 €

Kotkan Hovinsaaren pohjoisosassa sijaitseva viisikulmainen kapiteerilinnostus Kymnlinna rakennettiin osaksi Kustaa III:n sodan jälkeen rakennuttamaa Kaakkois-Suomen linnoitusjärjestelmää. Sen tarkoitus oli suojata tärkeää Kuninkaantien kauppaväylää ja se muodosti nykyisen Kotkansaaren alueella sijainneen Ruotsinsalmen merilinnostuksen kanssa kaksoislinnoston. Opastus on linja-autossa suomeksi ja paikan päällä suomeksi ja venäjäksi.

13.00–17.00 Salpalinjamuseo Miehkälässä, linja-autoretki, 30 €

Lähdettyämme Kotkasta sivuutamme Haminan kaupungin ja ajamme yhteensä n. 70 km itään pääkohteeseemme, Salpalinja-keskukseen Miehkälässä. Salpalinja on rakennettu itärajamme turvaksi talvisotaa seuranneen välirauhan aikana v. 1940–1941 ja rakentamista jatkettiin vielä kesällä 1944 Neuvostoliiton aloitettua suurhyökkäyksen Karjalan kannaksella. 12 km pitkä Salpalinja on vahvimpia ja parhaimmin säilyneitä toisen maailmansodan aikaisia linnoitusketjuja Euroopassa. Salpamuseossa näemme n. 15 minuutin pituisen filmin tämän puolustuslinjan rakentamisesta, tutustumme näyttelyihin ja kuljemme opastetusti ja/tai/sekä omatoimisesti rapakivikalliomaastossa Salpapolulla tutustuen korsuihin, linnoituslaitteisiin, esteisiin ja hautoihin. Salpamuseolla on myös kahvila ja museokauppa.

14.00–15.30 Norjan pojat Kotkassa, kävelykierros, 10 €

Miten lammassaaresta kasvoi saha-, satama- ja puistokaupunki? Miten norjalainen Hans Gutzeit päätyi Kotkaan ja perusti sahan ja miten syntyi norjalainen sahayhteisö? Tällä kierroksella kuulet tarinoita Norjan sahan synnystä tähän päivään, norjalaisten asuinpytingeistä ja Alexander Gullichsenin perheen elämästä Meriniemen huvilassa. Kierroksen lopuksi käväistään Kotkan palkituimmassa puistossa, Sapokan vesipuistossa. Lähtö: Gutzeitintie 1, Kotka Mills, konttorin edessä, min. 12 osallistujaa.

15.30–17.00 Taiteellinen puistokierros kävellessä, 10 €

Lanu, Reichstein, Pyykkö – Kotkansaarella voit nauttia taiteesta ja palkituista puistoista samaan aikaan. Kierroksella kuljetaan oppaan johdolla kolmen puiston kauniissa maisemissa taideteokselta toiselle. Jokaisella teoksella on oma tarinansa ja puistoilla historiansa. Lähtö Toivo Pekkasen puisto, Koulukadun ja Keskuskadun kulma, reitti on esteetön, pituus n. 1 km, min. 10 osallistujaa

16.45–16.45 Satama Areenan kätköissä -kävelykierros, 14 €

Kokoontuminen Satama Areenan aulaan, korttimaksu paikan päällä, max. 25 osallistujaa.

SUNNUNTAINA 10.9.

9.00–11.00 Veneretki Kuutsalon ympäri

Kuutsalon asutushistoria ulottuu aina 1500-luvulle asti. Saarelaisten elinkeinoja ovat vuosien saatossa olleet mm. kalastus, merenkulku, hylkeenpyynti ja luotsaus. Tänä päivänä saarella asuu vakiasukkaita noin 15 ja asumuksia on yhteensä 550, joista 81 vanhoja taloja ja loput mökkejä. Lähtö: Sapokka, Hinta vahvistuu myöhemmin.

10.00–11.00 Joelta kirkolle - kotkalaisuuden alkulähteillä, linja-autoretki, 15 €

Kierroksella ajetaan Karhulan Jokipuistoon, jossa kuullaan joen merkityksestä Karhulan kehitykselle ja palkitun puiston tarina. Puistosta siirrymme kirkonmäelle opastetulle kierrokselle kirkkoon ja hautausmaalle. Kierroksen jälkeen on paluu linja-autolla Kotkansaarelle. Halukkailla on mahdollisuus jäädä klo 13 alkavaan messuun ja kirkkokahville Kymin kirkkoon. Opas on mukana linja-automatkoilla.

11.15–12.30 Kymin kirkko ja hautausmaa -kävelykierros

Tule kuulemaan ja muistelemaan kymiläisten lyhytikäisiä kirkkoja ja vanhalla hautausmaalla lepävää kansainvälistä väkeä, heitä, jotka tekivät Kotkasta Kotkan. Opastuksen jälkeen on mahdollisuus osallistua klo 13 alkavaan messuun ja nauttia kirkkokahvit Kymin kirkossa. Paluukuljetus kirkolta klo 14.15.

12.00–15.00 Pyhtään keskiaikainen kivikirkko ja Stockfors, linja-autoretki, 30 €

Pyhälle Henrikille omistettu Pyhtään kirkko on peräisin 1460-luvulta. Se on parhaita alkuperäisessä rakennusmuodossaan säilyneitä keskiaikaisia kivikirkkoja Suomessa. Kirkon sijainti on keskeinen Kymijoen Pyhtään haaran ja Suuren Rantatien risteyskohdassa ja tämän seurauksena kirkon historia tapahtumineen on hyvin moninainen. Stockforsin puuhomo perustettiin vuonna 1901. Tiloissa toimi saha vuosina 1906–1966 ja sen omistuksessa oli myös metsiä ja voimalaitoksia. Aikanaan tehdas oli Pyhtään tärkeimpiä työllistäjiä. Nykyään rouhea miljöö antaa hyvän kuvan Kymijoen tehdastoiminnan historiasta ja toimii mm. taidenäyttelyiden ja levon sekä hyvinvoinnin työssijana.

12.30–14.00 Kirjailijoita ja kulttuuria kirkon korttelissa, kävelykierros 10 €

"Jokaista päivää seuraa yö, jokaista iloa varjostaa murhe." Tämän lauseen kirjoitti Toivo Pekkanen 70 vuotta sitten Lapsuuteni-romaanin ja samana vuonna syntyi Raija Siekkinen. Kierroksen aikana tulevat tutuiksi kotkalaiset kirjailijat eri vuosikymmeniltä aina tähän päivään, samoin kuin Kotkan kirkon ympäristön arkkitehtuuri. Kierros päättyy Korkeavuorenkadulle sarjakuvataiteilija Marko Turusen Superturunen-sarjakuvapuotiin. Hän on yksi Suomen tunnetuimmista sarjakuvataiteilijoista maailmalla. Lähtö: Toivo Pekkasen hautamuistomerkki Kotkan kirkon vieressä. Min. 10 osallistujaa.

Kohdista älypuhelimesi kamera koodiin ja katso ohjelma osoitteessa
Kotka.fi/kotiseutupaivat/retket-ja-kavelykierrokset

Varaukset kierroksille ja retkille tapahtuman nettisivuilla
Kotka.fi/kotiseutupaivat/ilmoittautuminen

KESKUSTELUKAMMARIT JA SEMINAARI

PERJANTAINA 8.9.

10.30–11.30 Keskustelukammari:

Ulkosaariston perinne, Merikeskus Vellamon Ruuma-tila

Lavansaarelaisten siirtolaisten evakuoituminen Kotkaan syksyllä 1939 ennen talvisodan syttymistä, monien myöhemmät vaiheet kotkalaisina ja täten Kotkan muuttuminen aikojen kuluessa uudeksi kotiseudeksi. Aiheeseen liittyy kiitollisuutta sekä avuliaita ihmisiä kohtaan, että niitä tahoja kohtaan, jotka järjestivät evakoille majoituspaikkoja esim. Sunilan tyhjentyneissä pytingeissä, seurojentaloilla, kouluilla ja jopa yksityisillä maatiloilla. Sodan jälkeen lavansaarelaisia asettui eri puolille Kotkaa, usein enemmänkin perheitä samoille kulmille, kuten esim. Korelaan, Mussaloon ja Hirssaareen. Puhujana Lavansaariseurann Anna-Riitta Pohjola ja moderaattori on intendentti Marja Salmijärvi.

10.30–11.30 Keskustelukammari:

Satama ennen ja nyt, Merikeskus Vellamon auditorio

Ensin oli satama ja sitten kaupunki. Kotkan kaupunki kasvoi sataman ympärille ja sataman kaupungin tärkeä elinkeinon tuottajaksi. Keskustelua johtaa markkinointipäällikkö Petra Kuitunen HaminaKotka Satama Oy:stä.

10.30–11.30 Keskustelukammari ja työpaja:

Miltä teollisuus tuntuu, Merikeskus Vellamon opetustilat Kaija ja Ahti

Tervetuloa keskustelemaan metsäteollisuuden vaikutuksista elinympäristöömme, kotiseutuun ja meihin itseemme. Työskentelyn tavoitteena on tunnistaa ja jakaa kokemuksia, miten metsäteollisuus on vaikuttanut ihmisiin eri puolilla Suomea. Keskustelua ohjaa Emilia Osmala Osanasta.

13–14.30 Avajaisseminaari:

Rakkaudesta kotiseutuun; vapaaehtoiset ja kotiseurakkaus, Satama Arena

Miten kotiseurakkaus näkyy Kotkassa ja Kymenlaaksossa? Kotiseurakkaudesta ja -ylpeydestä syntyy virtaa ja verkostoja oman paikallisen kulttuuriperinnön esiin nostamiseksi ja sen ylläpitämiseksi. Kotiseurakkaus ja kulttuuriperintö ovat myös voimavaroja matkailussa – miten kotiseurakkaudella vaalittu kulttuuriperintö näyttäytyy kotimaan matkailun ja kansainvälisen kulttuurimatkailun vetovoimatekijänä? Seminaarissa kuullaan alustuksia paikallisesta kotiseurakkaudesta aina eurooppalaisen tason verkostotoimintaan asti. Seminaarin kulttuuriohjelmasta vastaa

näyttelijä-lausuja **Matti Ristinen** (kuvassa) seurueineen. Alustusten lomassa nautitaan katkelma Runonlausuntaa ja haitarimusiikkia kiertue-esityksestä, joka lähtee kierrokselle maamme seurantalaille keväällä 2024. Esitys on ylityslaulu suomalaiselle runoudelle. Se on sanan, sävelen ja liikkeen yhdistävä näyttämöteos, joka tarkastelee ikiaikaisia elämän teemoja: elämää, kuolemaa – ja rakkautta. Runonlausuntaa ja haitarimusiikkia -esityksen tekijäjoukko on omilla aloillaan tunnustettuja, meritoituneita taitelijoita.

Kuva: Kalle Nikander / Kotiseutuliitto

15–16 Keskustelukammari: Satama Areenan arkkitehtuuri

Arkkitehti Samuli Woolston, arkkitehtitoimisto ALA Oy, Satama Areena

15–16.45 Keskustelukammari:

Kotiseutusuhde ja osallisuuden moninaiset tarinat,

Merikeskus Vellamon Ruuma-tila

Miten kotiseutusuhde syntyy ja miten se ilmenee? Miten sitä voi rakentaa? Miten kotiseudulle juurtuminen ja kotoutuminen vahvistavat osallisuutta? Kuinka vahvistaa osallisuutta sosiaalisesti kestävästi siellä, missä sitä ei vielä koeta? Keskustelukammarissa pureudutaan kotiseutusuhteen ja osallisuuden vahvistamisen teemoihin. Keskustelukammarin järjestävät yhteistyössä Kotiseutuliitto ja Maaseudun sivistysliitto ja mukana toteutuksessa ovat mm. Kotkan kaupunki sekä Kuntaliitto. Merikeskus Vellamo

15–16.45 Kuntakammari:

Rakennettua perintöä inventoimassa: mikä meille on tärkeää?

Merikeskus Vellamon auditorio

Keskustelukammarissa pureudutaan rakennetun kulttuuriperinnön inventointiin ja vaalimiseen sekä kuntalaisten rooliin kulttuuriperintökohteiden tunnistamisessa. Kammarissa kuullaan esimerkkitapauksia Kymenlaaksosta ja asiantuntijoiden näkemyksiä rakennetun kulttuuriperinnön monista ulottuvuuksista. Myös yleisö pääsee osallistumaan. Keskustelukammarin järjestävät yhteistyössä Kymenlaakson liitto ja Kotiseutuliitto.

15–16.45 Kaupunkipaahtimo: Puistot kuntalaisten voimavarana, Merikeskus Vellamon opetustilat Kaija ja Ahti

Tervetuloa keskustelemaan kaupunkitoimijoille tärkeistä aiheista! Kaupunkipaah-
timossa on tarjolla alustuksia ja ryhmäpohdintaa erilaisista teemoista kaupunkien
puistoihin liittyen. Kammarissa kuulemme katsauksia esimerkiksi puistokummitoi-
mintaan ja kansalliseen kaupunkipuistoon liittyen. Esillä ovat myös rautatieasema-
puistot kulttuuriympäristökohteina. Keskustelukammarin järjestää Kotiseutuliiton
kaupunkityön jaosto.

LAUANTAINA 9.9.

10–11.30 Keskustelukammari:

”Kotkan ilmapuolustuksen taistelupaikat 1939–1944”,

Merikeskus Vellamon auditorio

Keskustelussa ovat mukana historiaustan tutkinut ja oppaan käsikirjoituksesta
vastannut evl (evp) Reijo Alanne, julkaisujaoston vetäjä evl (evp) Vesa Sundqvist ja
Ilmatorjuntasäätiön edustaja kenrl (evp) Hannu Herranen.

13–14.30 Keskustelukammari:

Monikulttuurisuus ja kotiseuturakkaus, Satama Areena

Toiminnanjohtaja Johanna Hasu Monikulttuurinen keskus Myllystä johdattelee
aiheeseen, miten eri maista Kotkaan asettuneet kansalaiset kokevat kotiseuturak-
kauden.

15–16 Keskustelukammari:

Nuoret ja kotiseuturakkaus, Satama Areena

Kotkan Nuorisotoimi alustaa keskustelun aiheesta, mitä kotiseuturakkaus merkit-
see nuorelle tänä päivänä. Paikkavaraukset tilaisuuksiin tapahtuman nettisivuilla
Kotka.fi/kotiseutupaivat

*Kohdista älypuhelimesi kamera koodiin ja lue lisää osoitteessa
Kotka.fi/kotiseutupaivat/kammarit-ja-seminaari*

**Suomen
Kotiseutuliitto**

**Rakkaudesta
kotiseutuun**

Maan suurin kulttuurialan kansalaisjärjestö ja kotiseututyön keskusjärjestö

Jäsenenä kotiseutu- ja kaupunginosayhdistyksiä, järjestöjä, kaupunkeja, kuntia, maakuntien liitot

Vaalii kulttuuri-perintöä ja sen moninaisuutta

Nostaa esille paikalliskulttuureita ja vaikuttaa päätöksentekoon

Kuva: Bisher Sawan

Yhdessä edistämme ympäristöystävällisiä valintoja

MM Kotkamillsin tehtävänä on edistää kehitystä kestäväan elämiseen, asumiseen ja kuluttamiseen.

Olemme luotettava, ketterä ja menestyksekkäs kumppani, joka tarjoaa uusia ja kestäviä puuhun perustuvia ratkaisuja nyt ja tulevaisuudessa.

Ota tulevaisuus haltuusi.

www.kotkamills.com | www.mm.group

KOTKAMILLS

PUNN VUORO

Näillä tarinoilla on syysä.

11.1.2026 asti
Merikeskus Vellamossa

KYMEN
LAAKSON
MUSEO

MERIKESKUS VELLAMO

Museoiden koti meren äärellä.

Kymenlaakson museon elämyksellinen *Puun vuoro* -näyttely tekee näkyväksi arjen sankarit sukupolvia yhdistävällä alalla, jonka siluetti on edelleen olennainen osa kymenlaaksolaista kaupunki- ja mielenmaisemaa.

merikeskusvellamo.fi
vellamo-kanava.fi

Tornatorintie 99, Kotka

SYKSYN TÄYDELTÄ TAPAHTUMIA!

Tutustu ohjelmistoomme osoitteessa
satama.fi/tapahtumat

24.8.–1.9.

Satama Areenan avajaisviikko

26.8.–3.9.

Alvar Aalto -viikko

31.8.

Itämeripäivä

8.–10.9.

Valtakunnalliset Kotiseutupäivät

23.–24.9.

Hyväntuulen messut

18.–21.10.

Aaltoja! Valoa ja ääntä Kotkassa

24.–27.11.

Kotka human rights film festival
kansainvälinen elokuvafestivaali

Kaikki alueen tapahtumat,
konsertit, teatteriesitykset, keikat,
messut ja muut osoitteessa

Kymenlaaksonyt.fi

MAJOITUS

*Kohdista älypuhelimesi
kamera koodiin
Kotka.fi/kotiseutupaivat/
majoitus*

INFO

*Kotka.fi/kotiseutupaivat/
yleisinfo*

